

АНА

Т

МІЯ

І. М. Наталуха

В. А. Носань

**ПЛАСТИЧНА
АНАТОМІЯ**

ДЛЯ ДИЗАЙНЕРІВ

І. М. Наталуха,
В. А. Носань

ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ ДЛЯ ДИЗАЙНЕРІВ

За загальною редакцією
проф. О. В. Соболева

Рецензенти

О. В. СОБОЛЄВ, кандидати мистецтвознавства, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, професор кафедри «Графічний дизайн», ректор ХДАДМ

В. В. БОЙКО, академік Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №1 Харківського національного медичного університету

В. В. КУТАЛАДЗЕ, кандидат мистецтвознавства, доцент, проректор по науковій роботі ХДАДМ, доцент кафедри «Дизайн»

Під пластичною анатомією, або анатомією зовнішніх форм, розуміють науку, яка вивчає форми людського тіла, їх співвідношення і пропорції та їх змінювання при русі.

Пластична анатомія необхідна не тільки учням художніх училищ, вищих художніх навчальних закладів, майстрам образотворчого мистецтва (живопису, графіки, скульптури), а і студентам архітектурних та дизайнерських факультетів.

При вивченні пластичної анатомії користуються різними методами. Найстародавніший – метод препарування трупів. Широко застосовується метод зарисовок (скелета, зв'язкового апарата, суглобів, м'язів міміки, зовнішніх форм людського тіла, пропорцій і зразків класичного мистецтва). В зарисовках людського тіла анатоми-класики особливу увагу звертають на різні виступи скелета, зморшки шкіри і функцію м'язів, які змінюють форму тіла при різних положеннях спокою та руху.

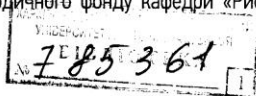
Метод антропометрії полягає у вимірах росту, ваги, об'єму і вивченні пропорцій людського тіла. Цей метод дає досліднику цінний матеріал про особливості будови людського тіла, його зросту, будову, морфологічні особливості людського тіла різних народностей, про розташування органів.

Метод просвічування рентгенівськими променями: рентгенівське дослідження дає можливість вивчити анатомію не тільки на трупі, але і на живій людині під час її праці.

Метод прощупування полягає в прощупуванні кісток, зв'язок, суглобів, м'язів на живій людині.

Дуже важливим методом вивчення пластичної анатомії є метод зарисовки живого оголеного тіла – натурника.

Використано рисунки студентів з методичного фонду кафедри «Рисунка» Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

ISBN 978-966-372-895-7

© І. М. Наталуха, В. А. Носань. 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	
ПРЕДМЕТ І ЗНАЧЕННЯ ПЛАСТИЧНОЇ АНАТОМІЇ	
ІСТОРІЯ ПЛАСТИЧНОЇ АНАТОМІЇ	3
РОЗДІЛ 1. ГОЛОВА	
СКЕЛЕТ ГОЛОВИ	13
Кістки мозкового черепа	13
Кістки лицевого черепа	14
Вікові особливості кісток черепа	18
Індивідуальні особливості черепа	20
Зуби	20
М'ЯЗИ ГОЛОВИ. МІМІКА ОБЛИЧЧЯ	20
Жувальні м'язи	20
Мімічні м'язи	20
1. М'язи верхньої ділянки обличчя	23
2. М'язи середньої ділянки обличчя	25
М'яз носа	26
3. М'язи нижньої ділянки обличчя	26
Пластичні особливості міміки	28
Пластика голови	31
Лоб і скроня	31
Ніс	32
Рот	34
Щока	34
Вухо	36
Око	38
Статеві відмінності зовнішніх форм голови та обличчя	40
РОЗДІЛ 2. ВЕРХНІ КІНЦІВКИ	
СКЕЛЕТ ПЛЕЧОВОГО ПОЯСА. ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ	45
Ключиця	45
Лопатка	45
Плечова кістка	50
Променева кістка	51
Ліктьова кістка	51
Кисть	53
П'ясток	53

М'ЯЗИ ПЛЕЧОВОГО ПОЯСА І ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ	55
М'язи плечового пояса	54
М'язи плеча	54
М'язи передпліччя	58
М'язи кисті	62
Пластика руки	62
Пластика руки у статиці	62
Пластика рухомої руки	66
РОЗДІЛ 3. НИЖНІ КІНЦІВКИ	
СКЕЛЕТ НИЖНЬОЇ КІНЦІВКИ	75
М'ЯЗИ НИЖНЬОЇ КІНЦІВКИ	85
М'язи стегна	85
М'язи гомілки	88
М'язи стопи	92
Пластика ноги	92
Пластика ноги у спокої	92
Пластичні особливості ноги при виконанні деяких рухів	99
РОЗДІЛ 4. ТУЛУБ	
ХРЕБЕТНИЙ СТОВП	105
М'ЯЗИ ШИЇ	111
ГРУДНА КЛІТКА	113
М'ЯЗИ ГРУДЕЙ	114
М'ЯЗИ ЖИВОТА	117
Пластика шиї	118
Пластика грудей	118
Пластика живота	121
М'ЯЗИ СПИНИ	129
Пластика спини	130
РОЗДІЛ 5. ТАЗ	
СКЕЛЕТ ТАЗА	137
М'ЯЗИ ТАЗА	141
Пластика таза	142
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	149